

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,

hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Uj katonai terhek.

Pécs, 1899. június 28.

Az önrendelkezésről szóló papiros-jogunk megmentését, úgy látszik, drágán fogjuk megfizetni. Széll Kálmán vívmánya fölött, hogy gazdasági önállóságunkat, ha már az életbe átültetni nem is tudta, legalább a törvénykönyvből nem engedte kitörölni, olyan általános a nemzeti öröm, hogy a bécsi katonai kormányzat elkerültnek látja az időt ennek az örömeinek a katonai terhek szaporításával való kizsákmányolására.

Most már bizonyosra vehető, hogy a katonatiszti fizetések fölemelése egyik fontos teendője lesz a delegációknak, a melyek ha nem is valami nagy örömmel, de mégis meg fogják szavazni ezt az új terhet. Mikor az állam polgári tisztviselői nyomoruságos fizetésüknek a fokozódó drágasághoz, mért javítását, vagy akár csak a már törvénybe iktatott fizetésrendezés végrehajtását is sürgetik, akkor mindig előhozakodik a kormány az állam szorult pénzügyi helyzetével, amely lehetetlenné teszi a kérelem teljesítését, de a katonai követelésekkel szemben nincsen lehetetlenség, azokat teljesíteni *muszáj*, ha belészakad is az adófizető közönség, ha meg is akad miatta minden produktív, humanitárius és kulturális tevékenység.

De katonáék nem állnak meg a fizetésemelésnél, nekik hivatásuk a hódítás, azért ha háboru híján nincs ellenség, a kitől hódithassanak, hódító hadjáratot indítanak a polgárok zsebei ellen s a fizetésemelésen kívül a hágai békekonferencia nagyobb dicsőségére létszámszaporításon is törnek becses fejüket.

Ebben azonban kellő taktikával járnak el, hogy a civilbagázs hamarosan észre ne vegye a zsebe ellen intézett támadást. Egész ártatlan arccal azt mondják, hogy a mostani négy zászlóalj ezredek nehézkes taktikai egységet képeznek, a melyeknek kormányzata nagy nehézségekkel jár. Ezért, tisztán csak ezért tervezik az ezredek átalakítását olyképpen, hogy minden ezred csak három zászlóaljból álljon, az ekként rendelkezésre jutó 4-ik zászlóaljból pedig alakítanak új ezredek, még pedig számszerint 55-öt.

Nemde te laikus polgárember, ebben nem látsz semmiféle szaporitást, ami új terhet rakna már roskadozó vállaidra? De ha fáradságot veszesz magadnak a hadseregszervezetnek némi tanulmányozására, mindjárt fölnyilik majd a szemed. A közös hadsereg jelenleg áll 102 gyalogezredből, 4 tiroli vadászvezredből és 4 boszniai ezredből; ez tehát kitesz összesen 110 ezredet, a melyektől egy-egy zászlóalj elvonatván, ebből a 110 zászlóaljból alakíttatnának az új ezredek. Igen ám, de 3—3 zászlóaljból álló 55 új ezred megalakításához nem 110, hanem 165 zászlóaljra van szükség; az új szervezés tehát a hadsereg létszámának 55 új zászlóaljjal való megszorítását jelenti. Hogy ez milyen óriási teherszaporulatot fog előidézni, azt könnyen kiszámíthatjuk, ha figyelembe vesszük, hogy 55 új zászlóalj szervezéséhez 220 új századot kell fölállítani, a tényleg fegyver alatt álló létszám tehát legalább is 20.000 emberrel szaporodik, s így ha egy ember évi költségét csak 200 forintba tesszük, ebből négy millió forintnyi állandó új terhek származik.

Ezzel azonban még nincs kimerítve a telhetetlen követelések sorozata. Az új ezredeknek megfelelő tiszt létszámra is van szükségük. Kell az 55 új ezredhez okvetlenül 55 új ezredparancsnok, az új zászlóaljakhoz 55 új őrnagy, 220 új kapitány, megfelelő számú főhadnagy és hadnagy. De a tábornoki karban is megfelelő szaporítás szüksége fog előállni, mert az új ezredek új dandárparancsnokságok, új hadosztályok és legalább egy új hadtest fölállítását fogják igényelni. Ha háboru nincsen, katonáék így gondoskodnak a békeben tespedő előléptetési viszonyok fölélénkítéséről, a civilbagázs pedig fizessen, arra teremtette az Isten.

S mivel honvédségünknek is a közös hadsereg képére és hasonlatosságára kell teremtenie, így hozván ezt magával hatvanhetes önállóságunk és függetlenségünk, természetes, hogy a közös hadsereg újjászervezését nyomon fogja követni a honvédségnek hasonló stílusú átalakítása és szaporítása is, megfelelő teherszaporulattal.

Az osztrákok meg fogják szavazni a közös hadsereg tervezett szaporítását, hisz

az már kétségtelen, hogy Magyarország el nem kerülheti kvótájának fölemelését s így a mennyivel az osztrákok terhe az új katonai szükségletek révén szaporodni fog, ugyanannyival csökken is kvótájuk leszállítására folytán; az egész új terhek tehát Magyarország nyakába szakad. Aztán meg a katonai terhek szaporulatával lépést tart mindig Ausztria iparának, kereskedelmének haszna, mert a közös hadsereg szükségleteit csaknem kizárólag osztrák iparvállalatok, osztrák kereskedők szállítják.

A magyar delegációról pedig senki sem tételezheti föl, hogy tagadó választ adjon ott, ahol az osztrákok igent bólintanak. Hogy is lehetne ilyent föltételezni azokról a politikailag annyira érett férfiakról, akik ott azt a Magyarországot képviselik, amely éppen ennél a politikai érettségénél fogva „immár a monarchia sulypontja”, amely annyira a szívében viseli „a monarchia nagy hatalmi állását”, hogy ennek megmentése kedvéért szabadon engedje magát fosztogatni osztrák szövetségese által, nehogy az osztrák nemzetiségek a magyar zsákmány hiányában, amely még egyedül képes őket a monarchia kötelékében megtartani, megvalósítsák jelszavaikat s a németek a „Wacht am Rhein“-t énekelve nagy Németország, a csehek pedig a muszka néphimnusz hangjai mellett Oroszország karjaiba vessék magukat.

Nem, a modern magyar nemzedék nem nevelték a politikai önzésnek ebben az iskolájában; a hatvanhetes elalkuvó politika legfőbb doktrínája az önfeláldozásig menő önzetlenség s ennek a doktrínának megfelelőleg sikerrel verték bele a magyar nemzet álmos közvéleményébe, hogy öntestünkkel védelmezzük azt az összbirodalmi eszmét, amely századokon át tört állami létünk ellen s ha ezt az eszmét veszedelem találja fenyegetni azok részéről, akiket ez az eszme növelt nagyra s bátorított az ellenünk való harcra, akkor vonjuk el az utolsó falatot is a saját gyermekeinktől s dobjuk oda farkaséhségük csillapítására.

Áldozunk hát nemcsak jogokat, önállást és függetlenséget, de vért és vagyont is ennek a Molochnak, hadd bizonyosodjék meg igazán az a hangzatos jelszó, hogy

Berger Lajos

„ROYAL“

nagy kávéházában

ma csütörtökön

Vörös Gyula ujonnan szervezett nagy-kanizsai zenekarával

HANGVERSENYEZ.

Hűs helyiség. — Kitünő szellőztetés. — Legflgyelmesebb kiszolgálás. Fagylalt á la Kugler „Gerbeaud“.

mi vagyunk a monarchia sulypontja, mert mi reánk nehezedik ez a monarchia egész sulyával.

A fogyasztási adópótlékokról.

Pécs, 1899. június 28.

Jövő július hó elsejével lép életbe a *szesz, bor és hús után* a belügyminiszter rendeletével ideiglenesen jóváhagyott szabályrendelet alapján a fogyasztási adópótlékok szedése, melyre vonatkozólag a városi Tanács a következő rendeletet adta ki:

A *borfogyasztási adópótlék tétele husz százalékosan*, — a *húsfogyasztási adó 25%-ban*, — a *szeszfogyasztási adópótlék tétele* — olyan égetett szesz italok és folyadékok után, amelyeknek alkohol tartalma a közönséges százfoku szesz mérővel közvetlen megállapítható — hektoliter szesz fokankint tizenkét fillérben, az olyan égetett szesz italok és folyadékok után pedig, amelyeknek alkohol tartalma a közönséges százfoku szesz mérővel közvetlenül meg nem állapítható, literenkint kilenc fillérben állapíttatik meg.

Az egyes fogyasztási adópótlékokra vonatkozó külön határozmányokat is felsorolja e rendeletben a Tanács.

A *borital adóra vonatkozólag*: Borfogyasztási adópótlékot az tartozik megfizetni, aki az állami boritaladót fizetni köteles, minden olyan bor (gyümölcsbor) után, a mely után a boritaladó fizetendő.

Szőlő-cefrét, mustot, bort a városba, vagy azon keresztülvinni különös engedély nélkül csak nyilvános utakon (a budai, szigeti és siklósi országutakon a városon keresztül) szabad, nem pedig dűlőutakon, ösvényeken, gyalog utakon és egyes házakhoz vezető mellék utakon. A szállítás csak nappal eszközölhető, még pedig április hótól szeptember hó végéig 5 órától esteli 9 óráig, a többi hónapokban pedig reggeli 7 órától esteli 7 óráig.

A beszállítandó bor, must vagy szőlő-cefre mennyisége s pincébe helyezésének ideje a városi fogyasztási adóhivatalnál előzetesen írásban vagy szóval bejelentendő s annak mellőzésével az épületbe le nem rakható, el nem helyezhető.

Azon borszállítmány, mely a városon keresztül megállapodás nélkül szállítatik, vagy ha a megállapodás csak az igavonó állatok etetésére és itatására szorítkozik, bejelentési kötelezettség alá nem esik.

A beszállított bor vagy must után az adó azonnal befizetendő s arról bárca állíttatik ki, melyet a fél saját érdekében megőrizni tartozik.

Borkereskedők és mindazok, kik bort 56 liternél kisebb mérték szerint árulnak, valamint azon szőlősgazdák és szőlőbirtokosok is, kik bort nemcsak a saját szükségletükre, hanem eladásra is termelnek, az italadónak azonnali befizetése alól felmenthetők.

Ezek azonban kötelesek üzleti helyiségüket és borkészletüket élő szóval vagy írásban bejelenteni, mely bejelentés alapján szemleiv állíttatik ki két példányban, egy a fél részére a megtörtént bejelentés igazolására s egy a hivatal használatára. Ezen kedvezményben részesülő adófizetőkkel szemben fennmarad a város közönségének azon joga, hogy azon hordókat és edényeket, melyekben meg nem adózott borok tartatnak, pecsét vagy zár alkalmazása által hozzáférhetetlenekké tehesse.

A kismértékben kimérők és árusítók azonban az adót, még mielőtt a bor az üzlethelyiségbe vitetnék, megfizetni tartozik.

Adómentes leszámításnak helye van, a borseprő és apadás leszámításán kívül akkor is, ha szemleivvel bíró adófizető fél legalább 56 liternyi bormennyiséget más szinten szemleivvel bíró adófizetőnek a város területén átenged vagy pedig egy másik beszedési körbe kivisz, de csak akkor, ha az adóköteles fél a kirakodást és elszállítást a fogyasztási adóhivatalnál 6 órával előbb bejelenti s ha e rakodás és elszállítás hatósági felügyelet alatt eszközöltetik.

Mint hogy a fennálló fogyasztási adótörvény és szabályok értelmében a boros hordóknak szabályszerű mértékjelzéssel ellátva kell lenniök, felhivatnak mindazok, kik borkészletet akár mint termelők, kereskedők vagy korcsmárosok, akár mint fogyasztók szoktak tartani, miszerint boros hordókat minél előbb minden esetre pedig 1896. (?) évi március hó végéig különbeni büntetés terhe alatt a törvényes mértékjelzéssel elláttassák.

bélyes tölgyek helyett törpe zuzmók, moszat teng a hó alatt.

Még délen is, a mai Olaszország helyén, alig maradt fenn a kultúra nyoma. Mindenütt tespedés, enyészet áll be.

Mig ma az északi földgömb van határozott előnyben a déli felett, 13000 év múlva ez állapot meg lesz fordítva, a déli földgömb élvezi az északnak mai nyomorát. — Azért van pedig előnyben, mert a föld felületének több mint kétharmada tenger, a többi szárazföld, de ennek is legnagyobb része az északi földgömbön van, a déli mérsékelt övön alig van valami szárazulat. Előnyben van továbbá az uralkodó hőmérsék különbsége miatt is, mely a két földgömb egyenlő szélességű vidékeire vonatkozik.

Csehország, Belgium, Franciaország északi része, Lengyelország oly szélességi fok alatt van, milyen alatt a tűzföld délen, mig a nevezett országokban kellemesek az égalji viszonyok, addig a tűzföldön olyan életet élnek, mely az északi sarki eszkimótotól nem igen különbözik zordonságban s nyomorúságban.

13000 év múlva a déli földgömbön új világ rész lesz, a civilizáció ezer meg ezer jeleivel.

És mi lesz ezek oka?

A változás kétféle körülmény miatt áll be. Először a szárazulatok számkülönbsége; másodsor az uralkodó hőmérsék fokkülönbsége miatt.

Most a szárazföld legnagyobb része az északi földgömbön van: a délin ellenben csekély. 13000 év múlva azonban ez állapot megfordítva lesz, mert a szárazföld és tenger mi-

Továbbá figyelmeztetnek a fogyasztási adó-kötelezettek, hogy mindenkor a bornak átvételét egyik pincéből a másikba, a bornak átengedését (eladás, cserélés útján stb.) a város területén, vagy pedig annak kivitelét a városból legalább is hat órával a bornak a pincéből elhordása előtt a fogyasztási adóhivatalnál annál is inkább bejelenteni tartoznak, mert a későbbi pincevizsgálat alkalmával a hiányzó bormennyiség után pótlólagos fogyasztási adófizetésre kötelezteni fognának.

A *húsfogyasztási adóra vonatkozólag*: A húsfogyasztási adópótlékot az tartozik megfizetni, a ki az állami húsfogyasztási adót fizetni köteles, minden olyan élőállat vagy husnemű után, a mely után húsfogyasztási adó fizetendő.

Mészárosok, hentesek, úgy egyáltalán mindazon iparosok, kik husnak, szalonnának, szaláminak és egyéb hurkaneműeknek elárulásával foglalkoznak, kötelezettek élőszóval, avagy írásban marháik létszámát nemek szerint — még pedig elkülönítve az igás marhát — továbbá azon helyiségeket, melyben marhát vagy húst maradandólag vagy ideiglenesen tartanak, bejelenteni, mely bejelentést megtörténtének igazolásául a két példányban kiállított szemleivvel egyike a bejelentő félnek kiadatik.

Ezen iparosok kötelesek a midőn a marhát levágni vagy elszállítani akarják, ezt legalább 6 órával előbb, ha pedig eleven vagy vágott marhát vesznek át, mielőtt iparüzleti vagy gazdasági lakhelyükre szállítanák, a szemleiv előmutatása mellett a fogyasztási adóhivatalban bejelenteni.

Minden vágatás után az adó e bejelentés alkalmával azonnal lefizetendő, minek megtörténtéről a fél részére adóbárca állíttatik ki.

A város közegei jogosítva vannak említett iparosoknál bármikor ellenőrző vizsgálatot tartani, a marhá létszámot és huskészletet felvenni. Az iparosok pedig kötelesek ezen vizsgálatok alkalmával a marha létszámot és huskészletet szemleivvel, esetleg adóbárccal igazolni s az eljáró közegnek a kellő felvilágosításokat és segédletet különbeni büntetés terhe mellett megadni.

A *szeszfogyasztási adóra vonatkozólag*: A szeszfogyasztási adópótlékot fizetni köteles: a) a város területén égetett szesz ita-

ként, hol való terjedése a föld sulypontjának fekvésétől függ. Számítások alapján kiderült, hogy a föld sulypontja 13000 év múlva oly fekvéssel birand, mely a szárazok s tengerek fekvését a fentjelzett módon maga után vonja.

De a hőmérsék is meg fog változni, minek alábbi a magyarázata:

A föld napkörüli pályájában kerülékeket (ellyphis) ir le, melynek gyupontjában van a nap. Egy ily körülforgás alatt az év telik le. A föld tengelye körül is mozogván, a nappal s éjjel váltakozása áll be. Azon sík, melyben a fentjelzett kerülék a nap központjában van, ekliptikának neveztetik.

És a föld tengelye nem áll merőlegesen az ekliptikára, hanem azzal egy 66° 32'-nyi szöveget képez; vagy ami mindegy, az egyenlítő az ekliptikával egy 23° 28'-nyi szöveget képez, mely szög az ekliptika ferdeségének neveztetik.

E jelentéktelenségnek látszó körülmény dönt a földön való létünk felett.

E szög iránt nagy hálával tartozunk, mert nélküle ily viszonyok közt itt bizony alig élhetnénk.

E szög ugyanis három dolgot okoz a földön: az évszakokat, nappal és éjjel tartamának az évszakokhoz és helyekhez kötött állandó változását; — végre az égalji öveget.

A földtengely önmagához mindig párhuzamos maradván, beáll a kényszerűség, hogy a nap sugarai majd az északi földgömb, majd a déli földgömbre esnek merőlegesen. — Ott a tél, a hová legferdebben esnek. Ime az évszakok eredete.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Tizenhárom ezer év múlva.

Ne tessék a számtól megijedni: a világnak akkor se lesz vége, — a nap sugarai özönét csak úgy, legteljebb csekély hatás különbséggel küldi a földre, mint ma, meleget, fényt s ezzel életet küldve, nyujtva neki. Melegét sem veszíti el a föld, nem jut kísérlőnek, a holdnak szomorú sorsára, mely teljesen kihülvén, nélkülözi a szerves élet feltételeit, a mint hogy azon élet nincs is.

Mindezekből nem következik be semmi. Élet lesz a földön, pezsgő élet. Csak hogy a mai életnek alig lesz az mása. 13000 év nagy idő, mely idő alatt a változások ezer neme áll be. — Az északi földgömb mérsékelt öve nem lesz akkor az élet, a civilizáció főszínhelye, mint ma.

Magyarország rónáinak helyén a tenger vad hullámai hömpölyögnek végig; Európa a civilizáció hazája, Ázsiának északi része, Észak-Amerika, szóval mindazon világrész, mely az északi földgömbön fekszik, lényeges s a rajta élő szerves lényekre káros hatású változáson mennek át. Az alföldek helyén tenger, a szárazföld gyér. Csak emelkedett helyek, fennsíkok tartják meg a szárazföld jellegüket, ellentállván a tenger pusztító árvainak.

A mai Magyarországon csak a Kárpátok képeznek egyes szigetcsoportokat. Az ember csak földbe ásott üregekben él, mely védi őt a tél fagyasztó lehelletétől. Sudar fenyők, tere-

lok és folyadékok kimérésével és kis mértékben való elárúsításával foglalkozó minden fél az általa kimért vagy elárúsított minden égetett szeszes ital és folyadék után.

b) a város területén égetett szeszes italok és folyadékoknak nagyban való elárúsításával, szeszfőzéssel, likőr, rum és másnemű égetett szeszes italok és folyadékok előállításával iparszerűen foglalkozó telek, a mennyiben ezen cikkeknek a kimérésével vagy kis-mértékbeni elárúsításával nem foglalkoznak, a saját maguk és háznépük által elfogyasztott égetett szeszes italok és folyadék után;

c) minden más fél minden oly szesz-fogyasztási adópótlék alól nem mentes égetett szeszes ital vagy folyadék után, amelyet:

b) oly területről hoz be, a hova a szabályrendelet határményai ki nem terjednek;

B) a fenti b) pont alatt említett felektől szerez be.

Mindenki, aki égetett szeszes italokat vagy folyadékot egyszerre egy fél litert meghaladó mennyiségben a város területére behoz, tartozik azt szóval vagy írásban a javadalmi hivatalban bejelenteni és a bejelentés alkalmával a megjáró pótdadót azonnal lefizetni.

Égetett szeszes italok és folyadékok a vám területére csak abban az időben s csak azok az utakon hozhatók be, a mely időben a bor és huszfogyasztási adó törvények és szabályok hivatalos összeállításának (IV. kiadás) 14. és 15. §-ai értelmében szőlőcetre, must és bor behozható.

A törvény fentebb elősorolt intézkedései azzal hozatnak köztudomásra, miként jövedéki kihágások esetében a megrövidített vagy megrövidítés veszélyének kitett fogyasztási pótlék tudva van, a pénzbüntetés a megrövidített vagy megrövidítés veszélyének kitett adópótlék 4—8-szoros összegében, ha pedig ez az összeg nem tudatik, 2—1000 koronáig terjedhető összegben fog kiszabtatni.

Végül azok, kik szeszes italok és folyadékok előállításával iparszerűen foglalkoznak, de nem elárúsítók vagy kimérők, a saját és háznépük szükséglete utáni pótléket általános összegben megválthatják, ha ez iránt a fogyasztási adóhivatalnál (Széchenyi-tér 12. sz. a.) huszonnégy óra alatt jelentkeznek.

Az adócikkek hivatalból leendő felvétele január elsejével kezdetük meg.

Hirek.

Pécs, 1899. június 28.

Mikor még . . .

Mikor még a papirkosárnak
Verseltem, hévvel, boldogan,
Hiúságát az ideálnak
Nem neveltem — mint oly sokan,
Kik dicsőségről álmodozva
Örülnek véghetetlenül,
Ha nevük egyszer (gunyolódva)
Nyomatott vers alá kerül.

Hogy' elbizta vón' ideálom
Magát, szinte elképzelem.
Bíráloim most sorra áldom
S rossz verseim meg nevetem —
Óh pedig akkor haragudtam.
Nincs igazság! ezt rebegetem.
S még nagyobb buzgalommal irtam
A lányhoz . . . biz én ezt tevétem.

Szivemnek szürke, bús színekkel
Festettem óh, keserveit!
Miket ő anyyi szeretettel
Fogadott . . . úgy örült nekim.
Verseim roppant érdekelték —
És ösztöngött és buzditott,
Hogy próbáljak újra szerencsét —
Mint s hogy' írjak, megtanított.

Óh hiúságok hiúsága!
Be jó, hogy nem tudták meg őt
S nem lapba, de papirkosárba
Kerítettek, rossz verselőt!
Be jó, hogy hozzám nyomtatásba'
Tőlem semmit sem olvasott . . .
Igy is azt mondta tán: hiába,
Poétává ő alkotott! . . .

Adatta vélem a poétát,
A külön zsenit. Nevemet?
Úgy említé, mint ritka példát,
Pártolt, ha nem is kellett . . .
És én hűséges voltam hozzá,
Megháláltam mindent neki;
Felfogadtam: mig szívem porrá
Nem lesz, csakis őt szereti!

Azóta asszony lett belőle . . .
És én is rég' mást szeretek.
Más egyéb nem történt. Örökre
Elváltunk . . . felejt, feledék.

Tudom, mint első ideálom
A hogy' én reá gondolok,
Ő is néha, bús éjszakákon,
Szánja, bánja, hogy elhagyott.

Óh mert ma is még, lány rimekben,
Hozzá szállnának a dalok,
Osztozna a dicséretekben,
Miket most nélküle kapok;
S nem bánatná, hogy megdalolva
Ő papirkosárt érdemelt —
Tudom, fáj neki még titokba',
Hogy poétát másnak nevelt!

Nikelszky Géza.

Napirend 1899. június 29-án és 30-án.

Naptár: csütörtök, június 29. — Róm. kath.: Péter és Pál. — Prot.: Péter és Pál. — Görög-kel. (jun. 17.) Manuel. — Zsidó: Thamusz 21. — Nap két 4 óra 6 perckor; nyugszik 7 óra 56 perckor. — Hold két 11 óra 31 perckor; nyugszik 11 óra 52 perckor délelőtt. — Péntek, június 30. — Róm. kath.: Pál emlék. — Prot.: Pál emlék. — Görög-kel. (jun. 18.): Leonius. — Zsidó: Thamusz 22. — Nap két 4 óra 7 perckor; nyugszik 7 óra 56 perckor. — Hold két 11 óra 56 perckor este; nyugszik délben. Hold utolsó negyede reggel 6 óra 1 perckor.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: keleten csapadék és hőemelkedés várható.

— (Péter és Pál apostolok ünnepe.) Holnap (csütörtökön) lesz a katolikus egyház két fővédősztjének, Péter és Pál apostoloknak emlékünnepe. Péter-Pál napja nemcsak egyházilag ünnep, melyet minden templomban fényesen és sok helyen bucsuval is megünnepelnek, hanem ünnep e nap a jövő reményei, a tanulók számára is, mert e napon végződik a tanév az iskolai bizonyítványok kiosztásával is, és ünnep ez a nép számára is, mert e nap jelenti a nyári munka, az aratás beköszöntését. Nálunk e napon a szomszédos sokac falvakból bejön a városba az arató legények és leányok serege s itt a siklói-pálya-utcai vendégladókban leányvásárt tartanak, mikor az arató legények marokszedő lányokat fogadnak maguk mellé. S bizony megesisik, hogy az őszre az arató legényből és marokszedő lányból egy pár lesz. Az ide

Az ekliptika ferdesége mint azon határsík, mely a nap által megvilágított félgömböt a setétől elválasztja, úgy az északi, mint a déli félgömbökön két egyenlőtlen részt vág el. Ime az ok, miért változik az éjjel s nappal tartama az év különböző szakában.

Nálunk az északi félgömb mérsékelt övének akkor van nyár, midőn a föld naptávolban, akkor tél midőn napközleében van, mert a hő hatása valamely síkra annál kisebb, minél ferdébben esnek rá a hő sugarak; viszont annál nagyobb, minél inkább merőlegesen. Igaz, hogy a nap távolabb van tőlünk nyáron, mint télen, de a távolság különbség a hő hatását alig csökkenti.

Épen e távolságkülönbség oka annak, hogy ma a nap az északi félgömb égalji viszonyai kedvezőbbek a délinél.

Érintettük, hogy az ekliptika ferdesége miatt a napsugarai majd az északi félgömbre, majd az egyenlítő tájakra, majd a déli félgömbre esnek merőlegesen.

Ha a napsugarak az egyenlítőre esnek merőlegesen, mi évenként kétszer történik, (Március 21-én és Szeptember 23-án) kezdődik nálunk a tavasz illetőleg az ősz. Ugyanakkor a kivilágítási határsík az északi és déli félgömböt két egyenlő részre osztja. Ezen napokon úgy éjszakai, mint délen a nappal tartama az éjjelével egyenlő.

A kerületi pálya ama pontja, melyeken a föld e két napon van, napj egyenpontoknak neveztetnek. — Azon egyenes, mely a napj egyenpontokat összeköti, a kerületi pályát két egyenlőtlen részre osztja. Más szó-

val a föld sokkal nagyobb utat tesz a tavaszi ponttól az őszi pontig, mint az ősztől a tavaszig.

Áll továbbá azon természettani igazság, hogy a forgó test sebessége annál kisebb, minél távolabb van a forgási középponttól viszont annál nagyobb, minél közelebb.

Ime két ok van arra, hogy az északi félgömbön a tavasz és nyár együttes tartama hosszabb legyen az ősz és tél együttes tartamánál, — a déli félgömbön akkor lévén nyár és tavasz együttes tartama rövidebb, mint a tél és ősz együttes tartama.

Felső mennyiségtani számítás szerint e két időtartam különbsége 8 nap. Ez magyaráz meg mindent.

Ez okozza azt, hogy egy számu szélességi fokok alatt északon az uralkodó hőmérsék jóval nagyobb, mint délen. És hogy ez mily káros a déli félgömb lakóira, mutatja az a tény, hogy a valódi polgárisultság északon ütötte fel tanyáját.

Egy tünemény már a régi görögöknek is feltűnt. Meggyőződtek ugyanis arról, hogy a napj egyenpontok nem fixpontok. Jelesül a nap éj egyenpont évenként 50 másodperccel vonul keletől nyugat felé; ugyanily utat tesz évenként az őszi napj egyenpont nyugatról keletre. Az ujabkori csillagászok a csillagok hosszúságainak növekedéséből bizonyossá lettek abban, hogy ez előnyomulás folytonos és egyenletes.

E pontok előre nyomulván, bizonyos idő alatt megkerülik az egész ekliptikát. Hogy ez hány év alatt történik, onnan tudjuk,

ha az ekliptikában foglalt összes másodpercek számát 50-nel elosztjuk. — Az elosztás eredménye 25920 év. — Tehát, hogy a tavaszi napj egyenpont az ekliptika egész kerületén áthaladván, mostani helyére vissza térjen, 25920 év kell. — Ennek fele leírására tehát közel 13000 évre van szükség.

1300 év múlva e szerint a tavaszi napj egyenpont ott lesz, ahol ma az őszi van; az őszi pedig a mai tavaszinak helyén.

13000 év múlva az északi félgömb mérsékelt övének akkor lesz nyár, midőn a föld napközleében van; akkor tél midőn naptávolban tartózkodik.

Könnyű tehát belátni, hogy 13000 év múlva az északi félgömb mérsékelt övének a tavasz és nyár együttes tartama 8 nappal rövidebb lesz, mint a tél és ősz együttes tartama; a déli félgömb pedig ugyanannyival hosszabb.

Igy mindazon előny, mely ma az északi félgömb mérsékelt övét a déli felett kedvessé teszi, áthárul akkor a délre. Északon beáll a tespedés és délen az élet, mint elől leírva van.

13000 év múlva tehát a földszulypontjának változása miatt a tengerek átözönlenek az északi félgömbre, minek folytán itt a szárazföld alacsonyabb síkjai viz alatt lesznek, — délen pedig szárazföldek fognak kiemelkedni. — És északon hó, fagy és hideg lesz, — délen pedig mérsékelt égalj, tenyészlet és élet. — A világ tehát megváltozik.

C'est moi.

nyár szeles és esős volta eddig még igen kétségessé teszi az aratás eredményét, kétszerezsen kívánatos tehát, hogy Péter-Pál napjával holnap jó idő köszöntsen be és kitarson az egész aratás alatt. Hiszen ráérne már erre a szegény népre egy kevés istenáldása!

— **(Második Lajos szobra.)** A mohácsi csatatéren II. Lajos királynak emelendő szobor alapja javára a mohácsi Iparosok Köre — mint jeleztük is már — holnap (csütörtökön) este nagy hangversenyt rendez. A pécsi Dalárda szintén részt vesz a hangversenyben — a hazafias cél iránti tekintetből — s tagjai holnap reggel utaznak e célból Mohácsra.

— **(Németh József meghalt.)** A városházán, az ügyvédi kamara épületén és a Nemzeti Kaszinó palotáján gyászlobogó hirdeti Németh József ügyvédnek, Pécs szab. kir. város tisztii gyámügyészének halálát. Németh József az éjjel 10 órakor halt meg, életének ötvennegyedik évében. Sorvasztó kór, májbetegség bántotta már régebb idő óta, de ágyba feküdni csak nemrég kellett s ekkor aztán a mindenek felett uralgó halál gyorsan végzett vele. Az elhunyt ügyvédi gyakorlattal kezdte Pécssett pályáját s mikor 1878-ban a tisztii ügyészség és a gyámügyi hivatal elválasztatták, a jelzett év július elsején őt választották meg árvaügyésznek. Ebben a tisztségben szolgált a városi árvák ügyeit egyforma, lankadatlan buzgalommal hosszu huszonegy évig, közelművelést érdemelve ki. Első nejétől, a ki Vutkovich-leány volt — Vutkovich Sándor, pozsonyi jogakadémiai tanár nővére — két fia származott, Németh Arthur dr., ki jelenleg budapesti ügyvéd és Németh József dr. cs. és kir. ezredorvos és két leánya. Második házasságából két fiu származott, kik most árván siratják benne a családfelelőjét. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki elhunytáról:

Alulirovottak a maguk és a széleskörű rokonság nevében is, mély bánattól lesújtva tudatják, hogy a páratlan jószágú és felejtethetlen férj, édes jó atya, illetve rokonuk Németh József ügyvéd, Pécs sz. kir. város tisztii gyámügyésze folyó évi június hó 27-én, éjjel 10 órakor, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után, életének 54-ik évében jobblétre szenderült. A boldogult drága hamvai folyó hó 29-én délután 6 órakor fognak Apáca-utca 6-ik számú gyásházában beszenteltetni és onnét a budaikülvárosi közsírkertben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szent misé-áldozat az elhunytnak lelkiüdvéért június hó 30-án, reggeli 9 órakor fog a belvárosi plébánia-templomban a Mindenhatónak bemutatni. Pécssett, 1899. június 29. Áldott legyen drága emléke! Németh Józsefné szül. Eisl Adelsfeld Mary neje. Dr. Németh József cs. és kir. ezredorvos. Dr. Németh Arthur ügyvéd. Németh Aranka, Németh Böske, Németh Kálmán, Németh Dénes gyermekei.

Majorossy Imre polgármester ma délelőtt értesítette a városi törvényhatósági bizottság tagjait a város gyámügyészének elhunytáról s felkérte őket a holnap (csütörtökön) 6 órakor tartandó temetésen való meg-

jelenésre. A városi tisztikar koszorút fog helyezni az elhunyt koporsójára s haláláról a következő külön gyászjelentést adta ki:

»Fájdalomtelt szívvvel jelentjük, hogy szeretett kartársunk, városunk buzgó tisztviselője Németh József úr, Pécs szabad királyi város árvaszéki ügyésze folyó évi június hó 27-én éjjel 10 órakor élete 54. évében elhunyt. A boldogultnak hült tetemei folyó évi június hó 29-én délután 6 órakor fognak az apáca-utca 6. számú házból a római kath. egyházi szer-tartás szerint beszenteltetni és onnét a budai külvárosi temetőbe örök nyugalomra helyezettetni. Pécssett, 1899. évi június hó 28-án. Áldás emlékére! Pécs sz. kir. város tisztikara.

Az ügyvédi kamara választmánya, melynek Németh József hosszu időn át tagja volt, ma délután tartott ülésében az elhunyt ügyvédi irodája részére a család óhajának megfelelően Egry József ügyvédet rendelte ki gondnokul s a gyászoló családhoz részvétiratot határozott intéztetni. A kamara díszes koszorút is helyez a ravatalra és a temetésen testületileg résztvesz.

— **(Évzáró ünnepélyek.)** Iskoláinkban holnap, Péter-Pál ünnepén osztják ki — régi szokás szerint — az iskolai bizonyítványokat és Értesítőket s hálaadó istentisztelet hallgatása után ezzel fejezik be a tanévet. A községi népiskolák és a polgári leányiskola növendékei, úgy a főgimnáziumi, főreáliskolai és kereskedelmi iskolai ifjuság, valamint az izr. népiskolák növendékei számára is saját tanintézetekben holnap 9 órakor lesz az évzáró iskolai ünnepély, mely után következik a műzsák oszlása s az iskolák kapui bezárulnak, hogy csak szeptemberben nyiljanak meg újra.

— **(Eljegyzés.)** Ifj. Littke József pezsgőgyáros, tartalékos tüzérhadnagy eljegyezte Szily János leányát, Bözsikét.

— **(Leégett ház.)** Turony községben kigyuladt egyik közelmúlt este Vas József, ottani lakos háza és bár elég korán hozzáfogtak a tűz lokalizálásához, az egész épület le is égett. Hogy a tűz miből keletkezett, azt a vizsgálatnak nem sikerült megállapítani. A leégett épület biztosítva volt s így a kár nagyrésztben megtérül.

— **(Bucsu a Székesegyházban.)** Holnap lesz a székesegyház védőszentjének, Péter és Pál apostoloknak ünnepe. E napon székesegyházunkban bucsu tartatik s az ünnepi szentbeszédet a megyéspüspök megbízásából Fülöp György, miszlai esperes-plébános, tb. pápai káplán fogja tartani.

— **(Kivágott lugas.)** Valami vásott fickók éretlen csinye érzékeny kárt okozott Szalay Ferenc ó-temető-utca 7. szám alatti lakosnak. Ma reggelre ugyanis a háza előtti szőlőlugast kivágták eddig még ismeretlen tetesek. Káros feljelentette az esetet ma délelőtt a rendőrségen, honnan Horváth Gyula hegybiztos ment ki a helyszínére és megállapította, hogy a pompás, szépnövésű lugast metsző-

késekkel vagdoszták ki a tettesek, kik közül már több gyanuba vett egyén ellen folyik a vizsgálat.

— **(Késelő fivér.)** Szerdahely községben Molnár Dávid valami felett szóváltásba keveredett otthon a fivérével, Molnár Józseffel. A fivér a vita hevében mindjobban haragra lobbant s egyszerre felkapott egy kezégyébe eső kést s azzal testvéreinek rontva, azt baloldalán megszurta. A súlyosan sérült ember most ápolás alatt van, a késelő fivér ellen pedig folyik a vizsgálat.

— **(Sikkasztó körözése.)** A kaposvári kir. törvényszék Grünwald Lipót, paksi születésű, 44 éves sertésügynököt sikkasztás büntette miatt országszerte köröztetni, mert legutóbbi budapesti lakásáról ismeretlen helyre költözött.

— **(Meglopta a testvérjét.)** Kern Ádám dobokai lakosnak már régóta fájt a foga Báltaszéken lakó öcscsének a tehenére, a melyhez némi jogot is formált. Végre aztán elhatározta magát s elment Báltaszékre az öcscséhez. Épen kapóra jött az alkalom, mert öcsce kint dolgozott a földeken. Kern ekkor a tehenet az istállóból kivezette, a kocsijához kötötte s elment vele haza. Öcsce azonban feljelentette s a csendőrök a tehenet elkobozták tőle és lopás miatt a vizsgálat megindult ellene.

— **(Téli kikötő Mohácson.)** A napokban érkezett le a földmívelésügyi miniszter határozata Mohács város képviselőtestületének téli kikötő létesítése iránti kérvényére. A miniszter hajlandó a 2—3 év múlva bekövetkező Dunaszabályozás keretében a tervezett téli kikötőt létesíteni, ha a 255.682 forinttal előirányzott párhuzamműre a téli kikötő létesítésére szükséges töltésnek 100.000 forintot tevő költségeit a város viseli. Azért kívánja pedig a város hozzájárulását, mert ugy Mohács fölött, mint alatt a hajók befogadására elegendő téli kikötő létezőn, a mohácsinak létesítését a közérdek szempontjából nem találja szükségesnek.

— **(A világ vége.)** Az emberiség utolsó napjaival foglalkozik mostanában egy bölcsészeti-vallási iskola. A párisi tudományos akadémia egyik tagja: Faye, ama nézetének adott kifejezést, hogy egy szép napon az élet meg fog szünni a földön. A nap, a mely egyre jobban kihül, megfogja fosztani a földet a fénytől és a melegtől. Lappareat viszont azt vitatja, hogy el fog jönni az idő, a mikor az egész földet tenger fogja borítani. Brialmont tábornok szerint az emberek éhen fognak veszni. A föld ugyancsak tizenkét milliárd ember tud táplálni, ezt a számot pedig 2166-ban érjük el. 368 év múlva tehát éhínség fogja az emberiség sorait megtizedelni.

Ma Péter és Pál napján a Pannonia-kertben

délután 4 órakor

a 44. gy.-ezred zenekara (uzsona hangversenyt)

rendez.

Este 8 órakor Farkas Sándor zeneestéje.

Hideg buffet. — Pschorr-sör.

(Tűzoltó mulatság Baranya-Sellyén.) A napokban tartották meg a Baranya-Sellye község »Bujtos« nevű erdejében a tűzoltó testület nyári mulatságát. A mulatságra bevonult az iványi önkéntes tűzoltó testület két szakasza Varga Áron főparancsnok vezénylete alatt. Azután egyesülve a bar.-sellyei tűzoltó testület két szakaszával a teljes tűzoltó század vezényletét átvette Kossa Tihamér s a szigetvári zenekar harsogó indulója mellett kivonult a tűzoltóság Bujtosba. A gyönyörűen elkészített táncter csakhamar kezdett benépeledni. Egyik robogó hintó a másikat érte. Messze vidékről érkeztek vendégek. Bükösdről Jeszenszky Ferenc, orsz. gyűlési képviselő fiával, mint Dr. Veres Zoltán vendége, szintén megjelent a táncmulatságon. Azonkívül számosan jöttek Szentlőrincről, Vaiszlóból s Tul a Dráváról. Alig kezdett azonban a fiatalság bele melegedni a táncba, beleszóltak az égiek is e mulatságba. Egyszer csak elkezdett szitálni a langyos eső. A kifelé gördülő hintókkal szemben csakhamar lehetett befelé gördülő hintókat is látni, amint a vendégeket szállítják. A fiatalság ugyan a csepergő eső dacára sem akarta mulatságát abbahagyni, de végre is az egész mulató közönség bevonult a nagyvendéglőbe, a hol tovább folyt a jókedvű mulatság egész hajnali vonatindulásig. A táncmulatságon felülfizettek: Szücs Károly, főparancsnok 3 frt 50 kr., Szávorics Nándor 3 frt, Gertig Márton 2 frt 50 kr., Veigl József, Mátyus Samu, Sidlauer Dezső, Müller Ignác, Kisfaludy Károly 1 frt 50 kr., Jeszenszky Ferenc, Veres Zoltán, Sonnentfeld Géza, Fehér József, Vitéz Ferenc, Kossa István, Bubregy Ignác, Keglovics István, Sonnentfeld Lajos, Fazekas Sándor, Vizler József, Deutsch József, Varga Áron 1—1 frt, Krézer Ede, Nagy Zsigmond, Breuer József, Koszér István, Kubanek István, Mészáros Gyula, Ladányi Sándor, Isme-

retlen, N. N., Ruder József, Palaics József, Gergics Márk, Schloder Péter, Razka Ferenc, Bartha Rezsőné, Sütő László, Horváth J. főbíró, N. N., Áldor Lajos, Rónay Béla, Sonnentfeld Samu 50—50 kr., Kiss Gusztáv 30 kr., Spierer Miksa, Csanády Sándor 20 kr., Kubanek József, Sznopék N., Klein Ignác 10—10 kr.

— **(A cigányok ellen.)** Fáraó népére rossz idők járnak. Annyi galibát csináltak már, hogy a hatóságok már lassacskán meg-
unják a folyton ismétlődő »cigány stikliket«, melyek tényleg már nem illenek bele a modern század keretébe. Mint egy a belügyminiszteriumtól leérkezett rendeletben közölt statisztikai kimutatás igazolja, a vidéki községek és falvakban elkövetett lopások, betörések, lökötések hetven százalékát cigányok követik el; ennél fogva aztán elrendeli a belügyminiszter, hivatkozással 1881. évben ez ügyben már hozott rendeletére, hogy a cigányokat a hatóságok ne engedjék a községek és falvak határában huzamosabb ideig letelepedni. Kivételt képeznek ezen tilalom alól azok a cigányok, kik szabályszerű hatósági engedéllyel vásárookra árulni járnak, vagy pedig azok a cigány karavánok, melyek vásárra menetelük közben, községről-községre bizonyos meghatározott időre tartózkodási engedélyt nyernek.

— **(Ügyes fogás.)** Ügyes fogást tettek ma délelőtt a gyár-utcai zálogházban. Bement oda egy jól fölöltözött fiatal ember és tíz darab lakkbőrt akart elzálogosítani. A dolog feltűnt a tulajdonosnak és kérdőre vonta, hogy honnan vette a bőrt. Közben már a rendőrségre is telefonáltak s mikor egy

rendőr megérkezett, már a fiatalember — a ki szabónak vallotta magát — oly ellenmondásokba keveredett, hogy bűnössége világos volt. Felkísérte hát a rendőr az ügyeletes rendőrbiztos elé, a hol mikor kihallgatták, Oberhammer Antal rendőrkapitány is jelen volt s közben jelentették, hogy az éjjelutáni vonatról egy asszony utazó bőröndjét ellopta valaki. A tolvaj személyleírása közben a kapitány rászólt a bekisért emberre:

— Hiszen ezt a lopást is maga követte el!
És valóban úgy is volt. A tolvaj beismerete, hogy a Szigetvárott lopott bőrt elzálogosítandó, jött az éjjeli vonattal Pécsre s egy üres kocsiszakaszba ellopott egy koffert, míg annak tulajdonosa rokonaitól bucsuzott. Aztán bejött a városba és a »Nádor« szállodába szállt, hol a koffert meg is találták a szobájában. Az elfogott tolvajt Kovács Sándornak hívják, marosvásárhelyi illetőségű. Ugy látszik több lopás is terheli a lelkét s ezért a vizsgálatot még folytatják ellene.

— **(Az ág. ev. egyház presbitériális gyűlése.)** Az ág. ev. egyház tegnap délután tartott ülést a felekezeti iskola kertutcai helyiségében, mely ülésnek a templom és paplak tatarozási munkálatainak foganatba vétele volt a tárgya. A gyűlés egy Beretvás Sándor, Nendtvich Andor, Szmik Antal, Rueprecht János és Jeskó Lajos tagokból álló bizottságot küldött ki, melynek feladatává tették, hogy az egyházi tanács által meghatározott költségvetés keretében, a tatarozási munkálatokat egy vállalkozónak adja ki.

— **(Házasság.)** Dekleva Károly, nyugalmazott cs. és kir. kapitány ma délelőtt kötött házasságot Roboz Helénnel. A vőlegény insbrucki, a menyasszony kaposvári lakos.

A tudományok embere — kissé meglepetve szavainak hatásától — sietett a túlságosan félnék lelkeket megnyugtanni.

— Mindenek előtt arra kérem önt — mondta nyomtatékkal — hogy ne izgassa föl magát. Legjobb lesz, ha mindaketten szobáikba mennek s egyelőre ott maradnak. Ezalatt néhány port készítek önnek, a melyeket óránként kell bevennie. Ezen módon talán el lehet kerülni a veszeltyt. És ön kedves barátom — szolt atyai hangon Davishoz — legjobban tenné, ha visszamenne Bostonba. Egyáltalán nem tanácsos, hogy itt maradjon.

Ebbe Davis nem akart belenyugodni, ő nem tehetj — mondta — hogy szeretett nővérét ily komoly helyzetben magára hagyja.

Még aznap délután doktor Le Guis meglátogatta Arthur kisasszonyt szobájában. Miután több tudós orvosi kérdést intézett hozzá, kijelentette, hogy a betegség ugyan nem ragadt át a kisasszonyra, de azt tanácsolja, hogy egyelőre költözzön ki a házból, ha a közelben alkalmas lakást talál. A félnék aggszúznak azt nem is kellett mondani; összekapta holmijait és a falu kis vendéglőjébe szállásolta el magát, a mely ezelőtt talán bajosan felelt volna meg magas igényeinek, de most biztos kikötőnek tetszett előtte, a hova annál szivesebben ment, mert ezáltal kedves Eduárdjának közvetlen közelében lehetett.

Oakley birtokosára rosszabb dolgok vártak. Az orvos azt mondta, hogy a láz rajta könnyű mértékben erőt vett, de azért pár napig okvetlenül a szobában kell maradnia és az orvos utasításait pontosan követni. John Arthurt irtózatossal halálfélelem fogta el: e miatt minden

sége s e miatt nem is jelent meg az ebédnél. Arthur John ez egyáltalán nem érintette kellemesen. Az egoisták természete volt benne; bántotta, ha környezetéből valakit betegnek tudott, a mellett most már ritkán kereste nejeinek társaságát (a ki Perth Alice halála óta ketős gyöngédséggel volt iránta) többre becsülte, mint testvérét.

A mikor az öntejü mostoha leány oly hirtelen elhagyta a házat, Ellen kisasszonyt hívta magához, mert ahhoz egy csöpp kedve se volt, hogy maga foglalozzék a háztartással. Ellen kisasszony nagy örömmel jött el, jól befészkelte magát és mikor férje már újra megházasodott, nem gondolt arra, hogy visszamenjen. Ezért Arthur Johnnak ép kapóra jött Percy szándéka; kilátásai voltak, hogy házastársnőjét, aki már nagyon terhére volt, könnyű módon lerázza.

Több ízben kérdezősködött Mariettenél urnője állapota felől, orvosért is akart küldeni, de Cora hallani se akart róla.

Este a francia kisasszony szobájába lépett.

— Bocsánat, nagyságos ur, hogy zavarom, — hebegett — de nagyon aggódom a nagysága miatt. Roppant forró a feje és nagyon föl van izgatva. Tenni kelene valamit.

— Természetesen — felelte Arthur John láthatóan nyugtalanul — de nem akar orvost maga elé bocsátani. Mariette zavartan tépegette köténye szélét.

— Megmondhatom a nagyságos urnak, a mit a nagysága kevéssel ezelőtt mondott?

— Nos?

— Ugy mondta, hogy idegenhez, a ki őt nem is-

Tanuk voltak *Dekleva* Vilmos nyug. árvaszéki ülnök és *Bernáth* Béla dr. marcali ügyvéd. Az új pár frigyét a székesegyházban egyházzilag is megáldatta.

— **(Tolvaj mindenés.)** *Stern* József kocsmárosnál szolgálatban állt *Skrilic* János beremendi illetőségű legény. A mindenési szolgálat közben azután hat liter rumot és 15 frt készpénzt ellopott a gazdájától. Büne azonban ma kiderült s most a rendőrség börtönében ül, honnan majd átküldik az ügyész-séghez.

— **(Az első mise.)** Szép ünnepély lesz holnap délelőtt 10 órakor az Ágoston-téri templomban, ahol *Vanicsék* József pécsi posta és távirtda-főtiszt fia, *Vanicsék* Gyula — kit folyó hó 24-én szenteltek fel áldozárrá — első miséjét fogja olvasni. A misén mint manuoductor *Károly* Ignác apátplébános fog szerepelni.

— **(A dárdai önkéntes tűzoltó-egylet)** e hó 25-én fényesen sikerült juniálist tartott. Volt jókedv, kedélyesség. A juniális már d. u. 2 órakor kezdődött. A zenét az eszéki tűzoltó-zenekar és a dárdai cigánybanda szolgáltatta. A juniálist a dárdai cigányzenekar nyitotta meg *Stefán* Péter tanító által szerzett s kitűnően előadott »Dárdai Induló«-val, mely darab gyönyörű dallama és szép harmonizálása által megnyerte a közönség tetszését. A tánc kivilágos kivirradtig tartott.

— **(Beiratások a pécsi áll. fő-reáliskolában.)** Az 1899/900. tanévre a tanulók előleges fölvétele f. évi július hó 1. s 3. napjain délelőtt 10 órától 12-ig az igazgatói

irodában történik. Az első osztályba való fölvételre jelentkező tanulók valamely nyilvános népiskola negyedik vagy ennél magasabb osztályáról nyert iskolai bizonyítványukon kívül még a születési és himlőoltási bizonyítványukat is kötelesek az igazgatónak bemutatni; a többi osztályokba a tanulók iskolai bizonyítványuk alapján vétetnek föl.

— **(Te ne igyál!)** Együtt mulattak a napokban a nagy-kozári korcsmában Kaszon József és Stánkovics András n.-kozári lakosok. Kaszon hozta a bort, s már virágos kedve volt mind a két magyarnak, midőn Stankovics tréfából meglökte a cimborája kezét, mondván:

— Te ne igyál!

A bor végig ömlött Kaszon ruháján, s a következő pillanatban úgy vágódott egy boros pohár Stankovics fejéhez, hogy annak koponyája menten megdagadt. Persze a fejbe vert ember se vette tréfára a dolgot, hanem neki menve támadójának alaposan elverte. Mindkét magyart feljelentették a bíróságnál.

— **(A Tettye jövője.)** A Mecsek-Egylet és a város rendezni akarja a Tettyét, de persze ez a rendezés nem megy olyan könnyen, mert hát nincs rá pénz. Tekintve azonban, hogy városunknak pompás fekvése dacára alig van egy olyan rendezett kirándulási helye, melyben az idegenek is gyönyörűt találnának, ez a rendezés minél tovább késik, annál nagyobb hátránnyal lesz a Tettye jövőjére. E tájékon bizonyára lehetne villa-telepet is létesíteni, mert könnyen akadnának

vállalkozók, ha a tettyei fensik és környéke rendezve lenne. A régi malmok helyén fásutakat és gyermekjátékos-teret terveznek, a mely tervek oly kedvező fogadtatásra találtak, hogy tudunk egyéneket, kik adományaikkal járulnának a költségek viseléséhez, csak már létesülnének a tervek valamikor. A közönségnek kedvet kell csinálni és alkalmat nyújtani, hogy ezt az igazi pompás panorámát nyújtó részét városunknak megszokja és ne ijedjen meg tőle a dezolált környezet miatt. Most úgy is nagy a munkahiány; a város olcsó pénzen megcsináltathatná a munkálatokat s ezzel nemcsak a város környékét szépitene, de a munkanélküli nép sorsán is nagyot lendítene!

— **(Elfogott bankóhamisítók.)** Bankóhamisító bandát fogdosott össze a tabi csendőrség, kik a különféle bankjegyeket fotografilás után sokszorosították. A 14 bankóhamisító polgárt, kik többnyire tolnavármegyeiek s már hasonló büntényért büntetve is voltak, a csendőrök Kaposvárra kísérték, hol ellenük az előnyomozást a törvényszéki vizsgálóbíró teljesíti s az előnyomozás befejezte után ügyüket átteszik az ily ügyekben illetékes budapesti kir. törvényszékhez.

— **(Asszonypapok.)** Az amerikai asszonyok a theológia terén is sikeresen kezdenek működni. A felszentelt női papok száma egyre növekszik az Egyesült Államokban. A hivatalos kimutatás szerint a lefolyt évben 758 lelkész működött, akik közül 79 asszony. Ezek közül hatvanegy szónoki funkciókat

meri, nincs bizalma. Igen, ha itt volna régi házi-orvosa, ki évek óta kezelte! De az Bostonban van és a nagysága attól tart, hogy ön gyerekesnek fogja őt nevezni, ha arra kéri, hogy azt hívassa.

A tanulékony komorna a Cora által föl adott leckét jól fölmondta, a siker nem maradt el. Arthur John maga ment nejének szobájába, aki igazi szenvedő arccal feküdt fehér párnái között, de azért szebb volt, mint valaha. Az orcai égtek és az érverése — amint Mariette mondta — aggasztóan gyors volt.

— Ne hívjak egy idevaló orvost? — kérdezte Arthur John gyöngéden. Igazán mind nagyon ügyes ember.

— Lehet, — felelte alig hallhatóan Cora — de nekem idegen orvoshoz nincsen bizalmam. Az öreg Le Guise, az én orvosom — legjobban ismer, az minden bizonynyal leghamarabb gyógyít ki engem.

— A mint akarod — hagyta rá Arthur John. Mondd meg a címét; azonnal sürgönyözni fogok érte.

— Értesítsd fivéremet, — kérte halkán — az magával fogja hozni az orvost. És most hagyj kérlek magamra, megpróbálok kissé aludni.

A férj engedelmeskedett. Alig volt azonban künn az ajtón, az asszony fölült az ágyban, elővett a feje alól egy regényt és mohón olvasni kezdett. Mariettenek pedig szigorúan lelkére kötötte, hogy senki se zavarja.

— Szegény beteg asszony, — gondolta magában mosolyogva a francia kisasszony — ha Arthur John így látná!

Ez természetesen azonnal táviratozott Davis Luciannak, a kinek választát nagy türelmetlenséggel várta. Végre megjött.

»Doktor Le Guise ma nem jöhet, holnap az első vonattal jövünk.«

Milyen kellemetlen, de nem volt egyéb hátra, mint hogy türelmesen várjanak.

Másnap reggel Cora állapota jelentékenyen rosszabbra fordult. Minden arra mutatott, hogy láza van; félrebeszélte és se férjét, se Ellen kisasszonyt nem ismerte meg. Az utóbbi attól tartva, hogy a betegség átragadhat, gyorsan visszahúzódott.

Végre megjött Davis az orvossal, őszes szakállu ur volt ez ember, aki nagyon fontoskodott. Követelte, hogy a páciensnővel egyedül hagyják, csak így állapíthatja meg a betegséget. Csak hosszú idő múlva tért vissza a szalonba, ahol Arthur John, Arthur kisasszony és Lucian várták vizsgálatának eredményét.

Komoly arccal, fürkésző szemekkel nézett a házi-orvosra, majd közelebb lépett hozzá.

— Nem lenne szives megmondani, hogy mikor volt utoljára neje szalonjában?

— Egy órával ezelőtt, a nővéremmel.

Doktor Le Guise arcán még komolyabbá húzódtak össze a ráncok.

— Hm, ez kellemetlen, szörnyen bajos dolog. Ropant nagy veszélynek tette ki magát ez alkalommal; — mert nem titkolhatom el ön előtt — Arthurné ő nagysága egy igen súlyos természetű, ragadós lázban betegedett meg.

Arthur John e nyilatkozatnál fehér lett, mint a fal; nővére, a kinek szürke arca nem változtatta meg a színeket, megrémült sikolylyal a legközelebbi székbe esett. Csak Davis tartotta magát nyugodtan.

végez, tizenhatsz pedig mint tanár működik az egyetemeken. Ohio államban van a legtöbb asszony lelkész, tudniillik hét.

— (**A főgimnáziumi ifjuság torna-ünnepélye.**) Impozáns ünnepélyt tartott ma délután 5 órakor a pécsi ciszt. rendi főgimnázium ifjusága a tornacsarnok nagy kertjében, mely ünnepélynek számos nézője akadt a szülők és tanúgy barátok köréből. Az ünnepélyre — melyen a főgimnázium egész tanári kara is résztvett — az ifjuság Bitter Illés tanár vezetése alatt vonult $\frac{3}{4}$ órakor a főgimnázium épületéből a torna-térre, igen csinos fehér-fekete dressük és kackiás sport sapkakkal valóban festői látványt nyújtva a szemlélőknek. Pontban 5 órakor vette kezdetét az ünnepély, melyet az első osztály növendékei nyitottak meg szabad- és szergyakorlatokkal. Az ünnepély lapunk zártakor még folyik s így az erről szóló részletes tudósítást lapunk legközelebbi számában közöljük.

— (**Jégeső.**) A napokban Kurd és Csibrák közt oly nagy jégeső volt, hogy az arra haladó vonat kocsjainak több ablakát is bezúrták a dió nagyságu jegek; a vetésben, fákban nagy kárt tett. A megye egyéb részeiben is volt jégeső s tetemes kárt okozott a gazdáknak. A jégvihar Tolnamegye több községében is nagy pusztítást vitt végbe, miként pár nappal előbb a megyénken átvonuló zivatarok.

— (**A romok alatt.**) Kakasdon, a falu végén levő partból földet hordott több odavaló asszony. Egyszer csak a part leszakadt s az ott dolgozó asszonyok közül Schwarz Henriknét maga alá temette, a ki oly súlyosan megsérült, hogy most a kórházban élet-halál között lebeg.

— (**Gyilkosság vér nélkül.**) Bár van már füst- és hangtalan lőporunk, az a boldog idő még nem következett ránk, hogy valakit agyon lehetne löni anélkül, hogy vér ne fesse a földet. Ebben eddig Szilvás község az egyedüli, ahol a napokban egy polgár azzal a jelentéssel állított be a községi előljáróságához, hogy az országut menti árokban egy ember fekszik halva, még a puska is mellette van, melylyel megölték. Természetes, hogy a hatóság emberei tüstént a helyszínére siettek s meg is találták az árokban azt az embert, azzal a különbséggel, hogy nem halva, hanem berugva, mert mikor a »sebesülés« mikéntjének megvizsgálása miatt megfordították, a halottnak vélt ember hirtelen felébredt s nem a legbarátságosabb hangon méltatlankodott azon, hogy megzavarták édes álmát. A beszélt magyart aztán kocsira pakolták s bevitték a községbe. S így a szenzációs gyilkosság »elozlott, mint a buborék« s maradt: az a szuszogó ember, ki többet talált beszédni a kelle-ténél a szőlőnedvből.

— (**A pécsi cigány-kérdés.**) A mióta édes mindnyájunk közkedvelt Gusztija itt hagyott bennünket s elment fekete legényeivel Norderney-ba szerencsét próbálni, azóta nálunk alaposan vajudott a cigány-kérdés. Bár ez a kérdés felületes bírálgatás közben nevetségesen lényegtelennek látszik, még sem lehet a dolgot komoly színezetétől egészen megfosztani már a közönség érdekében sem. Mert a nyári idény alatt, mikor sem színház, sem egyéb szórakoztatója nincs a közönség-

nek, egyedüli élvezetét a cigányzene képezi. S erre támaszkodva Farkas Sándor, ki Rácz Gusztai távozása óta egyedül maradt Pécsen, uralta a helyzetet s számos pécsi vendéglő és kávéház tulajdonosa abba a kellemetlen helyzetbe jutott, hogy vendégei szórakoztatására nem szerezhették zenét. De most — mint értesülünk — vége szakadt a Farkas-féle zenemonopoliumnak, mert a nagykanizsai híres cigányprimás, Vörös Gyula hazaérkezett művész-körutjáról s tegnap óta már Pécsen tartózkodik hangversenyezés céljából. Vörös Gyulát a legjobb hírek előzik meg. A cigányprimás — ki nagy közkedveltségnek örvend Nagykanizsán is — teljesen újjá szervezte zenekarát, melylyel Grácba ment, ahol új műsorával — melyben egy a klasszikus zenedarabok, mint a legujabb operettek s tüzes magyar dalok legjava van benne — óriási sikert és tetszést aratott s így remélhető, hogy Pécsen is hasonló eredménnyel fog vendégszerepelni. Vörös Gyula holnap (csütörtökön) este hangversenyez először zenekarával a »Royal« kávéházban, mely alkalommal azt a műsort mutatja be a pécsi publikumnak, melylyel Grácban tekintélyes erkölcsi és nem csekély anyagi sikert ért el. Vörös Gyula ezentúl minden kedden, csütörtökön és vasárnap fog a »Royal«-ban állandóan hangversenyezni.

— (**Száztizenhét feleség.**) Tuan Syed Mahomed ben Abdullah al Hadad, ez a hosszú nevű keleti ur Singaporeben tulmeat minden eddig elért eredményen, ami a házassodást illeti. Néhány nappal ezelőtt száztizenhetedszer házasodott meg. Most különben a hetvennyolcadik esztendejét tapossa s olyan háreme van, amelyben egyszerre csak négy feleség és két rabszolga található. A hithű mohamedánnak ugyanis csak négy feleséget szabad tartani. De mivelhogy az öreg, de vakmerő Tuan Syed nagyon szereti — úgy látszik — a változatosságot, segít magán. Ha megunta valamelyik feleségét a négy közül, akkor egyszerűen kicseréli. Így sikerült neki aztán, száztizenhetedszer is megházasodni. Egy kis csalafintaság kellett hozzá, de úgy látszik a jámbor mohamedánoknál is megterem az.

— (**A cukor vegyi előállítás.**) A kémikusoknak régebben kedves foglalkozásuk volt, hogy eljárásokat találjanak fel, amelyeknek segítségével aranyat, drágaköveket állítsanak elő. Ez nekik vagy sehogy sem sikerült, vagy ha sikerült is már nekik a kívánt drága aranyból valami igen nagyon kis mennyiséget előteremteni, ez olyan sokba került, hogy legfőleg a dicsőség adott némi kárpótlást. A kémikusok a jelen korban már sokkal praktikusabbak, mostanában a cukornak az előállításával kísérleteznek. Egy Sillosze A. nevű uriembernek sikerült a problémát megfejtenie és pedig a villamosság segítségével. Hidrogént és szénoxidot — ez a két anyag teszi ugyanis a cukor molekuláit — olyan arányban vegyített össze egy edényben, amilyenben a két anyag a cukorban megvan. A keveréken hosszabb időn át erős villamos áramot bocsátott keresztül és az edényben cukor képződött, a mely úgy külső alakjára, mint vegytani és természettani sajátosságaira nézve teljesen megfelel a cukornak. Ha még azokat a bizonyos növényalkatrészeket is sikerül vegytanilag előállítani, amelyek a természetes cukorban meg-

vannak, úgy a nagy feladat teljes megoldása is sikerül és beigazolást nyer az a tudományos feltevés, hogy a növényekben is a naphevétől előállított villamosság alkotja a cukrot.

— (**Egy csomó puska.**) Már megint egy csomó puskával, régi rozsdás pisztolyal szaporodott a járási főszolgabíró hivatalos helyisége, mely maholnap már valóságos fegyvertárrá fogja magát kinőni. A ma érkezett fegyvereket a járás három községéből — mint adóztatás alól elvontakat — kobozták el és szállították be.

— (**Gleichenberg gyógyhely.**) az európai gyógyhelyek közt az elsők közé sorolandó. Egyrészt világhírű gyógyerejű ásványforrások és különösen kedvező éghajlati viszonyai vannak, melyet 65 év óta általánosan elismertek, másrészt gyógyintézeteinek s a villa város összes hygienikus berendezéseinek felszerelése mintaszerű. Eddig is fennállott gyógyintézetei, só- és fenyőgőz belégző helyiségei, pneumatikus kamrái, hidegvízgyógyintézete s több rendbeli fürdőhelyiségei mellé ez évben fenyő-olaj belégzésre új egyes kabinok létesítettek, melyek a vendégek tetszését megnyerték, a kik a lakás és ételmezési viszonyokkal is teljesen meg vannak elégedve. A lakásokra vonatkozó felvilágosítást készségesen megadja az igazgatóság. — Felemlítendő még a gyógyhely új postaépülete s vízvezetékének kiterjesztése is.

— **Lapunk legközelebbi száma a holnapi ünnep miatt pénteken este jelenik meg.**

Pécs szab. kir. város

meteorologiai állomása jegyzetel

1899. június 28. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = mm. 63.2 (emelkedő.)

Hőmérsék = 15.0 °C

» maximuma: 23.8 °C

» minimuma: 10.8 °C

Párányomás: 8.8 mm.

Relatív nedvesség: 69.

Felhőzet: 7° Cum. NW.

Szélirány s erő: N. W. 5.

Csapadék 24 órai: 14.2 mm. ○ délután.

5 és 6 óra között zivatar, zápor. Szeles, változó.

Dr. Czirer.

Közgazdaság.

□ **Gazdasági tudósítások. Szigetvárról** írja levelezőnk: A buza levelein s itt-ott a száron, sőt a kalászon is mutatkozik már a rozsdá, a minek káros hatása leginkább a buzaszemen fog nyilvánulni. Általában az egész vidéken a buza terméskilátások e miatt mintegy 8—10 százalékkal csökkentek; így is azonban, ha csak nagyobb kalamitás nem éri már a buzát, még mindig 6—8, néhol azonban 9 métermázsra magra is van kilátás. A rozs érik, pár nap múlva aratható, 5—7 métermázsra körül fog mozogni. Őszi árpát aratják, kielégítő eredménnyel. Zab jól áll, zász-lóját hányja. Kukorica meglehetősen, csak hogy kissé elmaradt növésben. Burgonya virágzik, jól áll. *Pécsváradról* írják lapunknak: A buza-vetésekben helyenkint nemcsak a rozsdá, de az üszög is mutatkozik; különösen az utóbbi néhol sok kárt tesz. Ideje volna már itt is, ha a gazdák üszög ellen a vetőmag rendszeres pácolását eszközölnék; ezt azonban másképp aligha lehetne elérni, mint megfelelő oktatással. A rozsban sok az anyarozs, ennél-fogva a várható termés a remélnél valamivel

kisebb lesz. Tavaszaiak, különösen árpa és zab elég jól állanak, helyenkint igen szépek. A kukorica néhol nem igen halad előre, már nagyon is ráférne a kedvező időjárás. A kerti növények jók. A borgonya kitűnő, szép gumókat mutat, A szőlő kifogástalanul áll.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június hó 28-án. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Ház mai ülésén több törvényjavaslatot nyújtottak be s azután napirend előtt a miniszterelnök szólalt fel.

Széll Kálmán miniszterelnök kérte a Házat, hogy ne vegye tudomásul Rátkay Lászlónak a képviselőház összerúghatatlansági bizottsági tagságáról bejelentett lemondását.

A Ház a felszólalás értelmében a lemondást nem vevén tudomásul, folytatták a tegnapi vitát.

Kossuth Ferenc elismeri, hogy a benyújtott törvényjavaslatok vívmányok. A függetlenségi párt harminckét év óta hangoztatta eddigi hátrányainkat és örvend, hogy a törvényjavaslatokkal a párt álláspontja beigazolást nyert. Mindezekből levonja a következtetést, hogy a közös vámterület mellett nem lehetnek érdekeink kellőleg megvédve.

A beszédet éljenzés követte s utána Weiss Berthold a javaslatok mellett, Madarász József pedig ellenük beszélt.

Lukács László pénzügyminiszter felszólalása után általánosságban és részletekben elfogadták a javaslatokat.

A legközelebbi ülés szombaton lesz.

TÁVIRATOK.

— **A miniszterelnök Bécsben.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Széll Kálmán miniszterelnök ma Budapestről Bécsbe utazik.

— **A képviselőház munkarendje.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Ház folyosóján ma azt beszéltek, hogy a jövő hét végén az összes kiegyezési javaslatokat letárgyalja a főrendiház is és azok szentesítést nyernek. Azután nyári szünetre mennek szét a honatyái.

— **Schönborn biboros temetése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az elhunyt Schönborn gróf biborosnak Prágában véghezmenendő temetésén a király képviseletében *Ferenc-Ferdinánd* főherceg fog megjelenni. Ott lesznek még kivülről *Lajos-Viktor* és *Ferenc-Szalvator* főhercegek is; utóbbi mint annak a dragonyos ezrednek a tulajdonosa, melyben az elhunyt biboros annak idején mint tiszt szolgált. A gyászoló család Schönborn Ervin gróffal, mint jelenlegi családfővel az élén fog résztvenni a temetésen.

Budapesti börze.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. június 28.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, májusra: —; októberre: 9.14. — *Tengeri*: 4.50. — *Rozs*: 7.14. — *Zab*: 5.62.

Az értéktőzsdén az árák a következők: *Osztrák hitelrészvény*: 369.30. — *Magyar hitelrészvény*: 385.25. — *Államvasut*: 344.60.

Szerkesztői üzenetek.

Öreg F. I. (Besenec.) Ha igaz a dolog, tegyenek jelentést a bíróságnál. A közönségre ez az ügy nem tartozik.

T. K. — Mohács. A dolog érdemét felőlelő, tárgyilagos ríposztot szívesen közlünk; de a beküldött közlemény nélküli ezt a két tulajdonságot. A dolog érdeméről annyira nem szól, hogy lapunk olvasói, kik nem ismerik a vonatkozó másik lapközleményt, ebből még arról sem nyernének tájékozást, hogy miről is van tulajdonképen szó; a tárgyilagosságnak meg annyira híjával van, hogy annak közzététele inkább ártana a védelembe venni szándékolt ügynek, mint használna. Azért tisztelettel félretettük.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Üzlet átadás.

Pécsett, Pálya-utca 1. szám alatt lévő

Fehér Farkashoz

czimzett vendéglő,

más vállalkozás miatt, november hó 1-től átadó.

Bővebb értesítés ott a helyszínén a bérlőnél.

Pécsi kereskedelmi alkalmazottak betegsegélyző pénztára.

54. szám.

1899.

Meghívó.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy alapszabályaink 36. §-a értelmében a közgyűlés kiküldöttjeinek megválasztása céljából folyó évi július hó 1-én (szombat) este 8 órakor a pénztár helyiségében

értekezlet

tartatik, melyre a tek. cégfőnök és pénztári tag urak ezenel meghivatnak.

Pécs, 1899. június hó 26-án.

Az igazgatóság.